

om den påtænkte tvang, dens nærmere indhold, baggrund og formål, jf. forslaget § 31, stk. 1. Dette gælder, uanset om patienten har anmodet om at få disse oplysninger.

En sådan forudgående underretning kan dog i særligt hastende tilfælde undlades ved anvendelse af tvangsmidler og fysisk magt, jf. stk. 2. Der tænkes herved på de akutte situationer, hvor tvang anvendes for at afværge mere overhængende fare. I sådanne tilfælde ville det være urealistisk og efter omstændighederne uforsvarligt, hvis underretningspligten i stk. 1 skulle opfyldes, før indgrebet kunne foretages. Begrundelsen for indgrebet foretaget skal i disse tilfælde gives efterfølgende.

Beslutninger om at anvende tvang må antages at være afgørelser i forvaltningslovens forstand, hvilket bl.a. indebærer, at forvaltningslovens regler om efterfølgende skriftlig begrundelse på begæring finder anvendelse.

Til § 32

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 25 om klagevejledning gælder kun for afgørelser, der meddeles skriftligt. Den almindelige vejledningspligt i forvaltningslovens § 7 medfører imidlertid, at der om fornødent også skal gives klagevejledning, når afgørelsen meddeles mundtligt.

I § 32 foreslås en udtrykkelig bestemmelse, hvorefter patienten ved enhver anvendelse af tvang skal vejledes om adgangen til at påklage indgrebet. Ved tvangstilbyggelse og tvangstilbageholdelse skal patienten vejledes om adgangen til domstolsprøvelse, jf. forslaget § 34, herunder om fristen på 4 uger i retsplejelovens § 469, stk. 4. En sådan vejledningspligt følger også af forvaltningslovens § 26. I forbindelse med tvangsbehandling, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt og beskyttelsesfiksering skal patienten vejledes om adgangen til at påklage de pågældende indgreb til patientklagenævnet, jf. lovforslagets § 36.

Det er ikke i bestemmelsen fastlagt, hvornår klagevejledningen skal gives. Dog skal klagevejledning altid gives, før beslutning om tvangsbehandling effektueres, såfremt der er mulighed for opsættende virkning, jf. § 32, stk. 3.

En udnyttelse af klageadgangen har i almindelighed ikke opsættende virkning, jf. § 32, stk. 2. Dog gælder der en særregel ved tvangsbehandling, jf. § 32, stk. 3, hvorefter der i almindelighed tillægges en klage til det lokale patientklagenævn opsættende virkning.

Til § 33

Bemyndigelsesbestemmelsen svarer til § 34 i be-

tænkningens lovudkast, se betænkning nr. 1109/1987, s. 28.

Til kapitel 10

Domstolsprøvelse og klageadgang

Til § 34

Sager vedrørende tvangstilbyggelse og tvangstilbageholdelse indbringes efter anmodning fra patient eller patientrådgiver direkte for byretten i overensstemmelse med reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a uden forudgående administrativ klagesagsbehandling.

Sagen skal indbringes for retten af den myndighed, der har besluttet frihedsberøvelsen eller nægtet at opheve den, jf. retsplejelovens § 469, stk. 1. Ved beslutende myndighed forstås i denne forbindelse sygehusmyndigheden, normalt amtskommunen, som arbejdsleder for den overlæge, der i medfør af § 9, stk. 2, eller § 10, stk. 3, har truffet bestemmelse om frihedsberøvelse. Sygehusmyndigheden skal indbringe sagen inden 5 søgnedage efter, at klagen er rejst, ledsaget af de fornødne oplysninger, lægeerklæring, redegørelse for klagen m.v. Parter under sagen er sygehusmyndigheden og patienten, jf. retsplejelovens § 470, stk. 1. Byrettens afgørelse kan ankes til landsretten.

Godkender retten, at patienten tvangstilbageholdes, kan spørgsmålet om udskrivning først på ny begæres forelagt for retten, når der er forløbet 2 måneder efter rettens afgørelse. Har sagen været anket til landsretten, regnes fristen fra landsrettens dom.

Den foreslåede frist på 2 måneder, der indebærer en halvering af den tilsvarende frist i 1938-loven på 4 måneder, gælder kun, når der er spørgsmål om en fornyet domstolsprøvelse af den samme frihedsberøvelse. Dette forudsætter, at samme frihedsberøvelse opretholdes i mere end 2 måneder, hvilket kun sjældent forekommer. Fristen gælder derimod ikke, hvis der er tale om en ny frihedsberøvelse, ligesom den heller ikke begrænser adgangen til at anmode overlægen om at tage stilling til spørgsmålet om fortsat frihedsberøvelse, jf. § 10, stk. 3.

Til §§ 35-39

Efter § 35 skal der oprettes decentrale klagenævne, ét i hvert statsamt samt ét i Københavns kommune. Nævnets stedlige kompetence omfatter de psykiatriske afdelinger, der hører under den eller de sygehusmyndigheder, som er beliggende i det pågældende statsamt. Klager fra patienter indlagt på Frederiksberg hospital henføres således under Københavns statsamt. Sct. Hans Hospital i Roskilde hører under patientklagenævnet i Københavns kommune. Klager